

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Тел. V. H. Сокоу: BERGEN 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

П'ЯТЬ-ЛІТНЯ РІЧНИЦЯ УРЯДУВАННЯ РУЗВЕЛТА

ВАШИНГТОН. — Минулої суботи минуло п'ять літ від записання Рузвелта на уряд президента. З цієї нагоди Рузвельт пішов до тої церкви, в якій п'ять літ тому молився, щоби Бог дав йому сили і розуму як слід виконати свої обов'язки. Того дня він мав також пресову конференцію. Перед журналістами він заявив, що „старий державний корабель далі йде тим самим шляхом“. Переглядаючи свою п'ять-літню працю, він навіть уступ з одної своєї промови, який, говорив він, відноситься далі до його роботи. Цей уступ звучить: „Пробувати збільшити безпеку і щастя більшого числа людей у всіх заняттях життя й у всіх частинах краю; дати їм більший розділ не тільки майна в тісному розумінні, але також у ширшому; дати їм місце, на які вони могли б у часі літа удаватися на спочинок; дати їм безпеку, що на старі роки вони не будуть умирати з голоду; дати чесному бізнесові нагоду розвиватися і мати чесний заробіток, а також дати кожному громадянину спосібність чесного заробітку“.

СТРАШНА ПОВІНЬ ДАЛІ НИЩИТЬ КАЛІФОРНІЮ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Страшна повінь, якої не знає історія Каліфорнії, далі нищить околиці біля Лос Анджелес. Долини між горами залиті водою й уявляють собою величезні ріки. По дорозі вони змітають усе, що попаде. Два села зникли з лиця землі. Біля півтори сотки людей утратили життя. Десятки тисяч утратили притулок. Лос Анджелес цілком ізольований від решти світу. Поїзди й авта тамтуди не доходять, бо понижені майже всі мости. В деяких місцях сплоскані також цілі залізничні шляхи. Та ступнево вода вже опадає. Дош уже перестав іти і засвітило сонце. Та шкоди вже заподіяно на грубі мільйони.

ВИБУХ У НЬЮЙОРСЬКОМУ БРОВАРІ.

НЬЮ ЙОРК. — У броварі Гортон на 128-мій улиці в Нью Йорку наступив вибух, який вивалив одну стіну у великому будинку бровару. Цегла з тої стіни привалила малий „перекусковий віз“ (лонч вагон) і вбила трьох людей і 17 ранила. Цегла розвалила теж один вантажний автомобіль і кілька авт, що стояли надворі.

ТЕРТЯ МІЖ АМЕРИКОЮ Й АНГЛІЄЮ ЗА ОСТРОВИ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд приготується офіційно признати два маленькі острови на Тихому океані власністю Злучених Держав Америки. За ті острови йде вже віддавна спір між Англією й Америкою, а то тому, що вони мають на Тихому океані велике стратегічне значіння. Англія каже, що це її громадяни скорше відкрили ті острови, а Америка твердить, що американські рибаків відкрили ті острови вже сто літ тому. Англія не хоче погоджувалася з думкою Америки, та, не звертаючи уваги на це, американський уряд таки задумує ці острови влучити до Америки. Це правдоподібно викличе спротив Англії.

НІМЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ ЗАПЕРЕЧУЄ МОСКОВСЬКІ ЗАКИДИ.

ВАШИНГТОН. — Німецький журналіст Шефер, який тепер пробуває у Вашингтоні як представник німецької газети „Тателблат“, заявив, що це неправда, начеб він у час свого побуту в Москві в характері кореспондента переговорював з підсудним Черновом, як це твердить більшовицький суд. Він не тільки ніколи не переговорював з Черновом, але Чернов ніколи в житті не зустрічав і про нього нічого не знає. Шефер додає, що, видно, Чернов і його товариші поставлені перед таким суд, що собою не уявляє справедливості, тільки є кліпсами з неї.

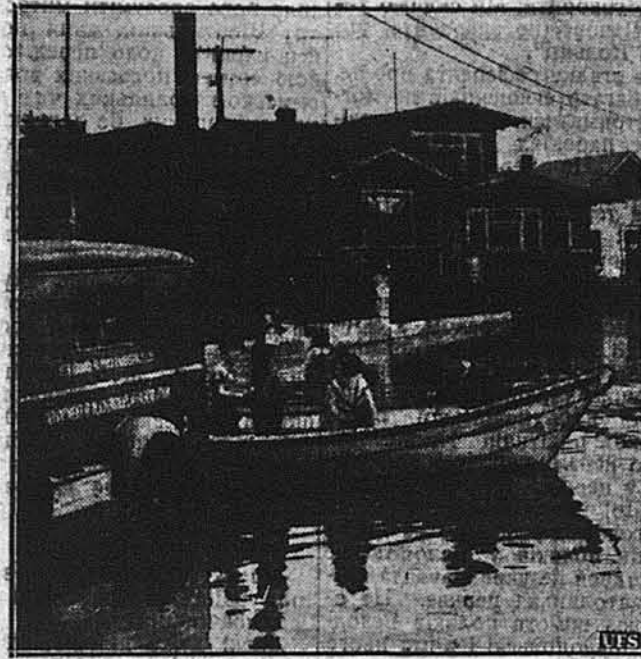
ВІДЧИТ КЕРЕНСЬКОГО.

НЬЮ ЙОРК. — О. Керенський, колишній російський прем'єр міністрів, дав доклад у Тавн Гол, у Нью Йорку. В докладі сказав, що кожний справжній демократ повинен з однаковою енергією боротися проти всіх диктатур, фашистської, нацистської і комуністичної, бо всі вони з однаковою силою ненавидять свободу.

СЛУШНЕ ДОМАГАННЯ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заявив, що не бачить причин, чому закон мав би заслоняти тих людей, що заробляють поверх \$15,000 річно, від виявлення їх заробітку. Коли вони чесно ці гроші заробляють, то не повинні цього боятися.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ПОВІНЬ У КАЛІФОРНІ.

Тисячі людей, що живуть у резиденційній частині міста Лос Анджелес, у Каліфорнії, були загроженої в своїх мешканнях, коли від уливних дощів вилили ріки південної Каліфорнії. На образку показано, як рятунок відділи прибережної сторожі, врятувавши дітей зо школи на човні, переносять їх з човна до амбулясу.

КАТАСТРОФА ВАНТАЖНОГО САМОХОДУ З ВІЙСЬКО-ВИМИ.

24-го м. м. у Парижі військовий вантажний автомобіль, що вів 11 вояків, впав з мосту на залізничний шлях. 5 вояків згинув, 5 тяжко ранених, а один вийшов з катастрофи ціло.

ПОДІЛИЛИ МІЖ СОБОЮ ЧУЖІ ГРОШІ.

В окружнім суді у Львові відбулася карна розправа проти В. Росовського, С. Бєбера й В. Берези, що купили в торгівця „овочів“, Антона Мруфки, різні старі речі, на вантажили їх на візок, а між ними й бочку, де Мруфка скрив був собі 2,100 зл. Ці гроші опісля поділили між собою. Хоч підчас розправи обвинувачені боронилися, що про скриті гроші не знали, їх усіх покарали карою в'язниці по одному рокові.

ПОМЕРЛА, ЩОБ ЖИЛА ДИТЯНА.

В Тресконте (Італія) відбувся величавий похорон 30-літньої Павлі Ольдлаті, яка, попереджена лікарем, що може вдержати при житті дитину, яка мала прийти на світ, тільки коцтом власного життя, рішала посвятити своє життя, щоб урятувати дитину. Померла походила з родини, що видала низку героїв.

БАРАБОЛЯ ОСНОВНИЙ РІД ПОЖИВИ В ПОЛЬЩІ.

Бараболі даліше є основним родом харчу сільського населення. Пересічно кожний мешканець Польщі з'їдає 75,8 кг. бараболі річно.

КАТАСТРОФА БОМБОВОГО ЛІТАКА.

Чехословацький бомбовий тримоторець розбився недалеко містечка Прибислав на лінії Прага — Берно. Три летуни згинув, один поранений. Між жертвами є чеський летун-командант п'ятого полку летунів, Марсалець.

ХАСИД З ПРИПРАВЛЕНОЮ БОРОДОЮ ТА ЗО СКРИТИМИ ДВОМА РЕВОЛЬВЕРАМИ.

У Володимирі в домі Йосєка Каца перебуває його свояк, славний рабін з Гори Кальварії, Альтер. Одної суботи до рабіна прийшла низка його прихильників. Між ними звернув на себе увагу один хасид. Про підозрілого повідомили поліцію. Підчас ревізії ствердили, що згаданий хасид має приправлену бороду та скриті два револьвери. Його арештували. Він заявив, що належить до банди, яка планувала схопити рабіна, а онісся домагати окуп за його звільнення.

ПЕРШИЙ ОПЕРАТОР СЛІПОЇ КИШКИ ПОМЕР.

У Гамбургу помер проф. Кімел, 80-літній лікар, що перший оперував сліпої кишки й 1905-го р. предпоставив висліди 1,000 операцій запалення сліпої кишки, по чім лікарський світ заапробував його методу.

ВКРАЛИ 80 РЕВОЛЬВЕРІВ.

У Катовицях вломилася вломники підкопом до магазину зброї Медлевського й забрали 80 револьверів, вартості 6,060 зл.

НАПАД ІНДІАН.

Із Бразилії повідомляють, що на долішньому бігу ріки Токантін індіанці напали великою масою на місто Вілія Альокабака й оповили його, забираючи голуби й інші. Жертвою нападу стало теж кільканих мешканців. Між індіанців схопили жінку одного урядовця з дитиною і вбили в лісі. Причина нападу — не достача харчів, бо наслідком дощів і виливу рік звиріна втікає в недоступні ліси та гори. Можливе, що й спровокували індіанці гавчуку, яких багато вештається по токантінських і надамозонських лісах. Бразильський уряд вислав за індіанцями військову облогу.

ДО МАНІТОВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ВПИСАЛОСЯ 81 УКРАЇНЦІВ.

Зо звіту манітовського університету у Вінніпегу, виходить, що цього року вписалося там 2,799 студентів. З того на фермерських хлопців і дівчат, припадає 535. Решта студентів, себто 2,264, припадає на місто.

По національності до манітовського університету вписалися 1,844 англо-саксонці, 277 жидів, 96 німців, 94 французів, 81 українців. Решта припадає на різні народи, що заміснюють Манітобу, як скандинави, поляки, москалі і т. д.

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО НІАГАРСЬКИЙ МІСТ.

Знищений могутніми кригами леду міст понижче водопадку Ніагара був побудований перед 40 роками коштом двох мільйонів доларів. Попередній міст теж був знищений кригою. Ці мости славяться тим, що новопобудовані пари романсують на них, оглядаючи царя водопадків. У літературі й фільмах міст цей знаменитий „Поні-мун Бридж“ — міст медових днів.

Онтеріо і ньюйорський стейт планують побудувати два великі мости на місці зруйнованого — один із них буде залізничний. Одна компанія вже виробила план мосту, що має коштувати сім мільйонів доларів. Міст буде укінчений в 1940 році.

300,000 осіб відвідали знищений міст у першу неділю по випадку. Люди зійждалися спеціальними потягами, автобусами й автами.

Сотки осіб, жадні памяток, закладаються нічно на руїни мосту, щоб відкрити ширбуку чи гвінт, бо це рештки зовнішнього мосту. Один юнак відкрив з мосту місячну таблицю з гербом Канади й Злучених Держав і відповідні написи з нагоди посвячення мосту тому 40 літ. Ту таблицю він дав батькові в дарунок на уродини, а той заасерував її на 10 тисяч доларів. Всі ті, що зближаються до мосту, намагаються своє життя. Поліція вдержує гастрю сторожу.

Онтерійська гідро-електрична недалеко знищеного мосту тежер є завалена кригами леду. Якщоб не резерва електричної сили з Квебеку, то Торонто й багато інших міст були би без світла й електричної сили.

ПЕРША ПЛИВУЧА ЦЕРКВА.

В Буенос Айресі збудували і недавно вперше спустили на воду пароплав, який є властиво першою пливучою церквою. Називається він „Король Христос“ і його вронисто посвятив архієпископ столиці Аргентини. Приніс він велику радість побожним віруючим у Патагонії і на південно-аргентинських островах, де люди мешкають у рідких оселях на площі 30,00 кв. км. і не мали там ані одної церкви, не могли би відбавити Службу Богу. Тепер усі будуть сходиться в неділю на цьому пароплаві, де буде відбуватися богослуження.

Крім каплиці є ще на цьому пароплаві також школа, маленька лікарня й окремий метричний уряд.

ГРИНЬКИ У ВАРШАВСЬКОМУ СОЙМІ

ВАРШАВА. — Посол д-р Степан Баран вніс у польському соймі інтерпеляцію в справі переходу коло 400 православних української народності в громаді Гриньки, лановецької волости, кремянського повіту, на Волині, на римо-католицизм та в справі акції в цілі відібрання православним у Гриньках їх дотеперішньої церкви з метою перемінення її на римо-католицький костел. Інтерпеляція, яка має 12 аркушевих сторінок машинного письма, порушує ще інші того роду „переходи“, які відбувалися під натиском польських урядових чинників. На це інтерпеляція наводить повно фактів і доказує, що цей перехід вимушувало на населенні, бо тим, що не переходили, грозили виселенням з села.

СКОНАВ УБИВНИК ПЕТЛЮРИ.

КЕРИТАВН (Африка). — Подано, що тут помер Шльома Шварцбарт, що напав був підступно на вулиці Парижа Симона Петлюру, голову Української Народної Республіки, і вбив його револьверними вистрілами.

ЯКЩО ЗДІСНИТЬСЯ, БУДЕ ПОСТУП.

ВАРШАВА. — Відбулася друга сесія Синодального Крайового Комітету Православної Церкви під особистим провідом митрополита Діонісія. Архимандрит Теофан реферував про унійну акцію і ворожі наступи на православну церкву та про те, що „серед національно наставлених українських груп має реформована українська церква найсильніший вплив“. По дискусії вирішено здійснювати духовенство, навчати релігії виключно матерньою мовою, уникати змін у мові богослужень та домагати, щоб соборники духовенства відбувалися без участі представників неуховенства. Досі у таких соборниках брали участь представники польської влади. Ці постанови, якщоб вони здійснилися, вказалиб, що в православній церкві починає будитися новий рух. Так пише про це львівське „Діло“.

ЧЕХИ СПИНЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ РУХ.

ЛВІВ. — У поміщеній в „Діл“ (ч. 34) статті п. з. „Закарпаття і Словаччина“ читаємо таке: „Чехи, яких на Закарпатті не було ніколи, і то буквально ні одної душі, занявши цю країну на весні 1919 р., осіли там масово як урядовці, купці та ремісники і супроти автохтонів є там нині упривілейованим у всьому елементом, що веде чехізацію усіми засобами в школі численними чеськими школами, в уряді і суді, зберігаючи московське, а навіть московську мову у школі як мову навчання для місцевого українського населення і спираючись на московфілах і мадяронах — найчастіше обі назви лущаться у тій самій особі, — спинюють стихійний рух українства, що невідлучно взяв верх над московфізмом, що йому патронують на місці деякі впливові чеські партії з коаліційного табору“.

„УКРАЇНЕЦЬ УБИВ“

ЛВІВ. — У найновішому числі „Бюлетину Польсько-Українського“ (ч. 7) пише (як подає „Діло“) Йоахим Волошиновскі, відомий польський діяч з Нандніпрянщини, про це, „Як розв'язати польсько-українське питання“. Твердить, що поляки, замисль зрозуміти вагу української проблеми, керуються щодо українства ненавистю. Дає як приклад часописний кіоск (стояк) у Луцьку на Волині. Переходячи біля нього, завважив польський часопис, а в нім на піршій стороні грубими буквами заголовок „Українець убив“. Взятий часопис, дошукав, що це значить. Побачив дрібненьку замітку про те, що якийсь парубок поновив убийство в заздрощів за наречену. Ось так, пише Волошиновскі, праціують деякі поляки! Ось так заціплюють в українцях ненависть до поляків!

ЯК ПРИЙМАТИ ГОСТЕЙ.

ЛВІВ. — На цю тему влаштував клуб „Нова Хата“ господарський показ у салі Народного Дому. Реферувала Наталя Гаврих. Говорила про накривання стола, вичисляла ріжні роди накривтя, згадала про прикраси й порцеляну. Поділила гостиню на снідання, обід і вечерю та подавала стравописи на кожну нагоду враз з канапками, салатками й овочевими напоями. Були столи, що були тим усім заставлені, кожний на окрему нагоду. Все те було зроблене українськими руками. 1 доставлене українськими фірмами. Порцеляну доставила фірма О. Ониська, обруси кооператива Українське Народне Мистецтво, а килими на декорацию стегнені дала кравниці С. Галана. Крім тих столів бу вище виставлений зразковий буфет для домашніх гостей. На ньому пишались страви, що їх уже обговорено, або які будуть новістю на куховарським курсі „Новой Хати“. Були також овочеві напої з дитрини та журавини і виноградинний моц із винини Н. Кокуревич.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОРАЛЬНЕ БАНКРОТСТВО

І знову почався в Москві один з тих советських процесів, котрі в широкому світі викликають враження страшної диковини. Щойно недавно запевняв московський диктатор, що процеси вже покінчилися та що вже нікого не будуть тягнути під стіну, а тут новий процес, наче навмисно зроблений на те, щоб у світі викликати враження, що Росія це країна лачного життя.

У новій групі обвинувачених засіли 21 осіб. Підносять проти них закиди, що становища советського уряду такі поважні, що присуд смерті був би легкою карою. Проти декотрих з них підносять закиди, поважні навіть за становища людей, чужих до советського уряду, як, наприклад, закид, що вищого державного лікаря, покинувши лікувати людей, цих людей убивали. Немешне замітним фактом у цим новим процесі є те, що на лаві обвинувачених, себто призначених до розстрілу, сидить теж бувший голова советської тайної поліції, котрий самий розстрілював большевицьких головачів, засуджених у першому процесі.

Повної правди про події, які довели до цього процесу, світ нині не знає. Тільки маленька горстка людей, звичайно агенти большевицького уряду, признає як правду те, що про цей процес голосити світові московський диктатор. Поза цю жмінкою світ відкидає як свідому й виразну брехню все те, що про справу голосити большевицький уряд. Коли думаючи світ старається прийти до якогось розумного погляду на цю справу, то він бере під увагу заяви большевицького уряду лише як свідому брехню.

З голосів преси про московський процес видно, що світова публічна опінія відкидає всю теорію московської диктатури. Світова опінія не вірить у закиди, що їх робить обвинуваченим Сталін. Що обвинувачені в чомусь проти Сталіна виступали, це можливе, але ніхто поза большевицькими агентами не вірить, щоб хтонебудь з обвинувачених посувався з ненависті до Сталіна так далеко, як каже акт обвинувачення. Обвинувачення це акт особистої пімсти диктатора, пімсти, під кожним оглядом такої мерзеної, що її ідея могла зродитися в умі звіродної людини.

Коли до такого висновку приходять світова опінія, відкидаючи теорію Сталіна про вину обвинувачених, то осуд морального стану большевизму не був би лагідніший, якби світова опінія мала прийняти за правду всі факти, подані в акті обвинувачення. Бо коли справді було би правдою, що головачі большевицького уряду, котрі своє життя наражували для добування влади для большевиків, нині всі повернулися проти большевицької диктатури й зненалиди диктатора до того ступня, що не вагаються ні перед партійною ні перед державною зрадою, ба навіть перед убивством головачів лікарями, то й це теж свідчило би про повний моральний розклад большевицького уряду, і то знову без огляду на те, чи Сталін є такою потворою, за яку вони його мають, чи вони є такими потворами, за яких він їх представляє.

Гая Левницька.

МИКОЛА ЛИСЕНКО

10. березня 1842 року.

(4)

— Це Міша! — крикнув Коля й, лишаючи коня, пустився бігти по дорозі.

Так, це був Міша. Він побачив Колю простоволого, розчервоного й у бігу вискочив з возу. Кинулися друзі один одному в обійми й довго держалися так, без слова.

А потім дивилися на себе й дивувалися.

— Та невже у тебе вже вуси ростуть? — засміявся вкінці Коля й тим перервав мовчанку.

Схвилювання пройшло й розмова полилася легко й вільно.

— Ой, паничі, а чи не час нам уже до дому? — замітив Созонт.

Хлопці не завважили, що вони сидять при дорозі, що пройшло багато годин і сонце схиляється до заходу.

— Таж нам їхати яких десять верстов! — скрикнув Міша.

Сонце зайшло, коли двірські собаки дали знати, що хлопці приїхали. Кинулися до рідку. Щойно тепер почули, як зголодніли.

— Знаєш, Міша, тато й мама рішили, що після вакацій відвезуть мене в Харків. Київ, кажуть, задалеко й дорога туди така погана.

— Слухай, — перериває Міша, — ти, проси, щоб перенесли тебе в Полтаву. Цеж найближче. Будемо вкупи.

— Ніколи не зміг би я перейти в Полтаву! У когось я там вчився-музики?

— Я й забув! Як же я міг забути? Я й так не міг діджати, коли вже знов почую, як ти граєш. Скоріше кінчаймо й ходім у сальон.

За хвилину весь дім наповнився звуками. Мешканці позбігалися до сальону. Дивилися в подивом на дрібні паничі, що з заворотною скорістю бігали по клявішах.

Ольга Лисенко сиділа в кутку й слюзи щастя блистали в неї в очах.

— Треба написати подяку твоєму вчителю, — сказала вона, коли Коля перервав. — Ти дуже багато зробив за останній рік.

Кілька днів після приїзду хлопці вибралися до Марії Василівни.

День 15. лютого 6. р. називає польська преса „Українським Днем“, а це тому, що цій той день велася в польських союмах у Варшаві дискусія над українськими справами. Вона тягнулася і через ніч. Тому „Діло“ пише слушно і про „Українську Ніч“ у польському союмі. Безпосередньою притокою до цієї дискусії була друга протиукраїнська промова польського посла Войцеховського. Тут подаємо за „Ділом“ дещо з цієї промови і дискусії.

Критикував митрополита Шептицького як політика

Посол Войцеховський твердив, що настане „нормалізація“ тоді, як будуть висвітлені „в чистий та цілковитий спосіб“ деякі важні речі, з котрих найважливішою є справа греко-католицької церкви. Він заявив, що митрополит Шептицький висказав під час оваційної аудієнції слова дуже важного політичного змісту, коли перед представниками українського громадянства висловлював радість з того приводу, що громи падають у його бік, а не на українців, громадян польської держави. Далі посол Войцеховський казав так:

„Митрополит своєю останньою промовою створив ще один невідпартійний доказ, що виступає в ролі політичного провідника українського громадянства і як такий підпадає під критику таксамо, як інші політики.

„В українській справі треба говорити правду і не політикувати. Стверджую, що зло у відносинах у Малопольщі з Великопольщі випливає з політики „хитрості“ більшості суспільних відставів цієї ділянки.

„Я є тієї думки, щоб не забувати про сьогоднішній день, але турбуватися за будучи і тому не можу погодитися з курсом політики митрополита Шептицького та його оточення у відношенні до різних греко-католицьких груп.

„Не маю наміру вирішувати старорусько-українського спору. Старорусини цікавлять мене тому, що це громадяни польської держави, і то громадяни львівські.

Тут пос. Войцеховський покликуються на статтю старорусина Гулли, сеніора Старопольського Інституту, який офіційно стверджує, що після всесвітньої війни греко-католицькі єпископи далися втягнути в український коловорот.

„Маю тут — говорив далі — листа одного греко-католицького священника, який пише, що його переслідують греко-католицька консисторія. Цього листа покажу пану прем'єрові. Назвища автора не маю совісти подати, бо не можна мені наразити його на пімсту. За паном Гуллою стверджено, що 90-літньому Ясеніському відмовили християнського похорону тільки тому, що свою ве-

лику каменію у Львові записав руський студентський молоді.

У тому місці посол Целевич покликнув: „Записав на російській мові, а не на руській!“

Та й узагалі на цілу промову пос. Войцеховського українські послы до своїх місць дуже живо реагували.

„Панове, не забувайте, що ви у Польщі!“

У тому моменті, коли пос. Войцеховський покликався на статтю Гулли, українські послы кричали: „це москаль!“ А коли пос. Войцеховський вдруге покликався на Гуллу, а українські послы йому переривали, з польських лавок падали оклики: „Заспокойтеся, бо ми зачемо говорити. Ми сидимо тихо. Панове, не забувайте, що ви в Польщі!“

На згадку референта про те, що багаторічні священники не могли втриматися на своїх перших парокіях, українці кричали: „Це передня сторожа Сталіна!“

На те пос. Войцеховський відповів: „У вас більше тієї передньої сторожі Сталіна.“ У дальшій своїй промові референт повторив те, що сказав уже попереднім разом, а саме, що до духовної семінарії приймали переважно колишніх старшин української армії, які ввели до української богослужби політичні гимни. Це було нераз причиною інцидентів у церкві.

„До нормалізації відносин — говорив референт — треба, щоб поляки у Малопольщі з Великопольщі не укріплювали греко-католицьку церкву. Це основна вимога поляків Великопольщі і в ім'я цього треба розгнати державний нагляд над греко-католицькою церквою та перевести зміну принципів конкордату.

„Можливості львівського співжиття заколючують такі виступи як „Діла“, що волю польського громадянства представляє як крик вулиці.“

„Не легковажте настроїв львівської вулиці!“

„Панове українці! — кликав пос. Войцеховський. — Раджу вам не легковажати настроїв львівської вулиці! Її обличчя ви самі бачили минулої неділі при прощанні генерала Токаревського!“

Ці слова викликали живу реакцію українських послів, які кричали: „Так нам погрожуєте, робіть погроми!“

Пос. Войцеховський: Якби ви мали владу, то напевно зробили б.

Українські послы: Ви погрожуєте вулиці!

Пос. Войцеховський: Я не погрожував, я тільки підкреслював її вартість. Того, що я сказав про митрополита Шептицького, ніколи не відкину. Мої твердження на всякий випадок — це не тільки моя приватна думка. Вони глибоко

мотивовані.

Ще того вечора хлопці просили дозволу зійти колись у село.

Віталій Лисенко зрадів.

— Ти добрий дух Колін — сказав до Міші.

— Глядіть, щоб ви не дуже задавалися за хатками; краще здалека від них! — наказувала мама.

Коли прийшла неділя, Міша й Коля забрали записники й під вечір зійшли в містечко. Побіля церкви стояла громада „дівчат“ і до них попрямували наші хлопці. З острахом відступали дівчата.

Міша, що краще балакає українською мовою, приступив до дівчат і чемно прохав їх заспівати щонебудь. Дівчата збентежилися зовсім. Ще що вигадали! Насміхалися будуть! Чи не думають що заціка?

— А на що вам, паничі? — відважилася вкінці спитати одна з старших.

— Хочемо послухати ваших пісень. Може й запишемо де-що.

— Чудасія якась! — дивувалися дівчата.

— А сміятися не будете? — питалися. І щойно після заперечень, що їм зовсім не до сміху, хлопці діджались пісні.

„Ой місяцю, місячку“ — понеслися у тихий вечір.

(Дальше буде).

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ“ У ВАРШАВСЬКОМУ СОЙМІ

вбиті у свідомості всіх поляків і всіх польських груп на терені „Малопольської Восточної“. Справа Йордану не така маловажна, як це українці намагалися довести. Митрополит Шептицький зробив страшний річ. Не допустив до обряду церкви, яку признає держава, компанії польського війська, того самого війська, якому митрополит Шептицький, святий Юр і вся українська людність завдячують спромозу визнавати свою віру, того війська, що боронить кордонів над Збручем. Тут лежить трагізм положення!

„Ми, поляки, розуміємо це положення від 1918-го року, а ви, українські політики, зрозуміли його багато пізніше. Не хочте його зрозуміти митрополит Шептицький, який повинен клонити чоло перед кожною сотнею польських воєнів, римсько-католицьких чи греко-католицьких, бо завдяки їх боєвій готовості, бо тільки їх їх лицарської ласки, може виконувати свою владу на своєму архієпископському престолі. Не якесь нехиті ані ненависті говорять через мене.“

Після цієї промови, яку оплескували польські послы і на яку з другого боку гостро реагували українці, проголосили перерву, щоб устійити чергу промовців. Виявилось, що до слова записалося 60 послів, у тому числі 7 українців, що взяли на себе завдання відперти атаку посла Войцеховського.

„Прикрі враження“.

У дискусії пос. Гофман зачепив українську справу. Він сказав між іншим:

„Мені дуже прикро, що п. Войцеховський не захотів сьогодні відділити у своїй промові постави референта від постави посла. Не входжу в суть проблеми, якої торкнувся, але те зєднання тих двох постав в одній особі зробило на мені прикрі враження. (Оплески українських послів). Якщо мова про скоплення української справи, то підходжу до неї зовсім інакше. Я стою на ґрунті аґайлової ідеї, ідеї свободи й культури. Я стою на ґрунті того „легуна“, про якого згадає у своїх гарних спогадах п. прем'єр Складковський, „легуна“, що не хотів пристосувати залізних прав війни, бо боровся за нашу і вашу свободу. Тут лежить розв'язка національного питання у великодержавному обсязі!“

„Українці не дадуться зіпхнути до ролі хуторянського чинника.“

До слова прийшов посол д-р Степан Витвицький, що вийшов з тієї самої округи, ба навіть з тієї самої літні, що й пос. Войцеховський. Пос. Витвицький ствердив, що уряд не має ніякої програми в українській справі. „Тож питаємо, — говорив далі — яку програму має польська більшість. На право репрезентувати ту більшість зазіхає в останньому часі комітет порозуміння польських суспільних організацій у Львові, що накликає польський нарід монтувати протиукраїнський фронт, застерігаючи собі право розв'язувати взаємини з українським народом. Українці не дадуться зіпхнути до ролі хуторянського чинника, бо українська справа — це проблема з широким національним і історичним засогом.

„Союз легіоністів та неояків, що є мотором того комітету, у своїй декларації з листопада 1937 р. жертвує українцям вищогодовлення без насилья. Українці хочуть самостійного розвитку свого культурного, господарського і суспільного життя у своїх установах. Це природне право українців як народу. Довкола цих установ витворилися неймовірні сплетні.“

„Заявляємо, що не творимо їх як знаряддя боротьби. Не спрямовуємо їх проти держави. Посол Войцеховський, говорячи про церкву та про митрополита Шептицького, покликав собі як найважливішого свідка п. Гуллу. Ви, пане после, не знаєте, що ці Гулли разом з Станиславом Грабським витали в 1915 р. ген. Бобринського. Сьогодні нечуваної образи, що тут сьогодні впала, весь український нарід лучиться з почуттям глибокої пошани й любові для свого архієпископа.“

„Маю враження, що це не ви, пане после, підносите до свого рівня вулицю, але вулиця стає вас. Так ви говорили як референт. Посол Войцеховський намагався вбити клин між нами і нашого селянина. Заяв-

ляємо згідно всі, що так подумано нормалізацію відкидаємо, як відкидаємо все, що на-рушувало честь українського народу.“

„А що принесла нам нормалізація в обсязі діяльності уряду? Кольонізація йде далі, українські діти не можуть учитися українською мовою, переслідують українську мову і навіть у судах відбирають присягу по польськи. У день свята Йордану українські послы дістали запитання до праці в союмі.“

Пос. Войцеховський: Переборщення. В нашому громадянстві є велика пошана до вашої релігії.

Пос. Витвицький: Один староста сказав мені, що волять 10 комуністів, як одного українського націоналіста.

Пос. Бакон: Напевно жартував.

Пос. Витвицький: Пан прем'єр закидає нам нетерпелівість, але як ми можемо бути терпеливі в таких умовах? Польща має велику історичну місію на сході Європи, але мені здається, що сьогодні деякі чинники роблять усе, щоб її втратити. Та всеж не тратимо віри, що правда вкінці промовить та переможе.

Нема пляну в українській справі.

Пос. Ганебах (група полк. Славека), сказав між іншим: „В українській справі бракує нам плянового діяння, а це використовують шовіністичні елементи обох сторін.“

Пос. Сухоржевський: „Наша політика на окраїнах і наша тактика мусять служити добру держави. Збільшимо потенціал нашої державної енергії через державну асиміляцію національних меншин та через пошану відрубності, проміняючи нашої культури, але ніколи репресіями і створюванням привілеїв. Казав колись командант Пілсудський у своїй промові до військових колективів, що не вільно йти слідом Бісмарка чи Енвоґія. Польща не перед собою довгий шлях і не можна йти з нього звернути.“

Не може бути без значіння 30 відсотків меншин.

Пос. Войтович є тієї думки, що референт у своїй промові не прислухався польській справі. Атаку на митрополита Шептицького українське громадянство зрозуміє як атаку на себе, що нормалізація не вийде на здоров'я. Ця нормалізація якби кінчила своє існування. Польська державна рачія на цьому не зисає, бо ані для одного поляка не може бути без значіння 30 відсотків національних меншин, що хочуть будувати з нами велику Польщу.

„Адміністрація не повинна брати участі в боротьбі воюючих націоналізмів.“

Посол Войтович закінчив завагою, що те, що уряд не має програми у справі меншин, причинилося до погіршення настроїв. Польський Комітет Порозуміння мав дуже гарну ціль, тобто активізацію польського елементу, але його опанували крайні націоналістичні елементи, які вживають його для своїх цілей. Брак меншиневі програми частинно розгрішує адміністрація. Але вона не повинна брати участі в боротьбі воюючих націоналізмів, тільки репрезентувати інтерес держави. Політику нехай робить прем'єр.

Москвофілі і вшехполяки.

Посол д-р Степан Баран відповів пос. Войцеховському, торкнувшись спеціально справи поділу, який підкреслив у своїй промові пос. Войцеховський, тобто поділу на „русинів“ та українців. За австрійських часів — говорив пос. Баран — вдалося емісарам з Росії витворити т. зв. москвофільський напрямок, що негував відрубності українського народу і прокламував його зв'язок з народом російським. Союзниками москвофілів були з польського боку вшехполяки. Бидця намагалася гальванувати цей москвофільський напрямок. Сьогодні пос. Войцеховський знову пробує гальванувати цей замиряючий напрямок, як це робив у своєму часі проф. Грабський. Але постає великий національний український моноліт, а ми в Польщі маємо саме спромозу його творити і тому не може бути мови про нашу ненависть до Польщі, бо наша доля спільна. Та ви мусите викинути нас і нашого селянина. Заяв-

відлами, що непотрібно розярює замість зосереджувати стількі сили до спільних цілей. Пос. Гринь Тершаковець забрав слово після послів Гавзи і Войнара-Бачинського та у своїй промові виказував недостатчі нашого самоврядування.

Теперішня меншинна політика, напевно не принесе користі Польщі.

Серед дальшої низки промовців справи відношення до меншин торкнувся пос. Хойнський-Дзедушицький (помічник з Чортківщини). Він передіслав підкреслив необхідність рахуватися з постановами конституції, які в багатьох випадках переконують. Конституція — це останній документ, на якому поклав свій підпис маршал Пілсудський, і це наче його заповіт.

„Творці 7-мої статті конституції, що каже про недискримінування національних меншин, мали на думці, щоб цій ціль великий потенціал, який у житті країни є національними меншинами, був зв'язаний тісно і завжди з польською державою. Спритати меншинну політику на тезі дискримінування прав тих меншин — це напевно не принесе Польщі користі. Є ворожі та непримирні елементи серед меншин і тим треба виповити безоглядну війну. Але парясування і так збільшили верству цієї людності причинитися тільки до штучного творення комунізму.“

Проти обвинувачення українського духовенства.

Пос. Володимир Кузьмович у своїй відповіді пос. Войцеховському заявив, що негідне з правдою його твердження, начебто митрополит Шептицький субвенціонував „Діло“. Щож торкається закидів, які пос. Войцеховський поробив українському духовенству, то він зібрав кілька фактів, за яких 8 до 9 літ, і зробив з того загальний закид усьому українському духовенству. Хіба це було процесів проти римско-католицьких священників? А всеж ніхто не робить з того висновків проти всього римско-католицького духовенства. Не можна генералізувати фактів та робити з того висновки.

Змінити тактику...

На закінчення забрав слово референт пос. Войцеховський. Він заявив, що ніколи у своїх промовах не виступав проти українського народу, ніколи не протиставляв політики польської держави політиці і змаганням українського народу. „Я критикував тільки — говорив пос. Войцеховський — гостро і сильно політику управи греко-католицької церкви на наших землях. Ця політика шкідлива для польської держави і шкідлива теж для наших національних починів. (Голос з українських лавок: Це вже наша річ!). Я ніколи не виступав проти греко-католицької церкви, як такої. Польська людність відноситься до цієї церкви з симпатією і любов'ю, як до римско-католицького костела. Тут упав закид, що я кидаю на своїх противників болото. Болота на нікого не кидаю, роблю тільки закиди політичної натури. Можу помилитися або й ні. Не боюся фрази, що не впаде на мою голову. Як хтось зробить мені закид політичної натури, то нехай він упаде на мою голову. Бажаю доброї нормалізації взаємин польсько-українських відносин. Не закидаю вам браку доброї волі, але й мені браку тієї доброї волі закидати не можна. Справа нормалізації важка. З ходу останньої дискусії в буджертовій комісії і на пленумі бачу, що ви навчилися ту нормалізацію цінити. Маю надію, що ця справа якось піде, але щойно тепер. У ваших виступах була спеціальна методика: ви робили закиди, а ми слухали. І то було зле. Це виглядало, що там, на східних землях, завжди діються вам якісь кривди. Я зрівняв з тією методикою і протиставив тим закидам фактичний стан. Змінити тактику, а ми радо приступимо до річової дискусії, до якої ми підготовані.“

З усякого знання те лише нам остається, що практично вміємо використовувати. (Гете).

Звичайно не захищений має маеток, лише маеток має його. — (Піліп).

3 ДНЯ

ЖЕРТВЕННОСТІ ЖИДІВ.

На конгресі жидівських учителів, що недавно відбувся в Нью-Йорку, один з бесідників заявив, що за 20 останніх літ центральний жидівський комітет, що зветься „Джойнт Дистрибушен Коміті“, роздав між жидів з охидно-центральної Європи сто мільйонів доларів. Бо ті жиди, говорив згаданий бесідник, найбільше виставлені на протиджидівські переслідування й знищення. Колишні терпіли найбільше жиди в Роті під царським пануванням, але по революції жидівську справу в Соевзах упорядковано. Зате тепер терплять дуже жиди в Польщі, Румунії й Німеччині. А начисляють у тих краях жидів на 6 мільйонів душ. тож для тих шістьох мільйонів інші жиди, переважно з Америки, зібрали на поміч за останніх 20 літ сто мільйонів доларів!

ЧИ МИ МОЖЕМО СТИЛКИ ЗІБРАТИ?

Нераз ми ставимо собі жидів як приклад. Але, поправді сказати, ми жидам не можемо дорівняти, бо жидівська еміграція має за собою кільканадцятьсотлітню традицію; жиди накопичили багато майна в своїх руках і їм зібрати мільон далеко легше ніж нам. Тому ми, коли навіть порівнюємо себе врядогоди до жидів, то не огричуймося занадто, коли наші збірки в порівнянні до жидівських триста до чотирьох разів менші. Беручи наш фінансовий стан, можна сказати, що та частина української еміграції, що є свідомо і бере участь у громадянському житті, блискучо виважується за своїх громадянських обов'язків і тим здобуває собі в нашій загально-народній визвольній боротьбі почесне місце.

„КАПЕЛЮШНИКИ“.

Та всетаки, не звертаючи уваги на ту велику частину української еміграції, що радо спійнєть із підмоги Рідному Краєві, є серед нас чимале число і таких, що протестують проти збірок на Рідний Край, що на сам вид, як хтось іде по збірку, червоніють за злоти наче індик і згрідливо називають тих, що йдуть по збірки, „капелюшниками“, ніби тому, що до збірок уживають часто капелюхів.

ЧИ ОПРАВДАНИ ІХ ГНІВ?

Чи мають вони моральне право бунтуватися проти збірок та називати згрідливими жидів? Ні. Бо, передівсім, ті, що йдуть по жертви з капелюхом, не роблять цього для своєї користі, не збирають для себе, але на якусь народню ціль. Ідучи по збірку, в першій мірі звичайно вони самі мусять дати якусь більшу жертву. Крім того мусять напружуватися на різного роду неприємності, от хочби на такі іронічні назви, як „капелюшники“. Вже хочби з тих причин шановні критики повинні би мати трошки більше пошани до їх роботи, і коли не можуть, чи не хочуть, дати якусь жертви, то бодай хай стримаються від своїх злісних завваг. Так поступати вимагає не лише добре виховання, але й спортивний дух „файр плей“.

ДВОЯКА КОРИСТЬ ЖЕРТВЕННОСТІ.

Жертвенність фактично має двояку користь, на яку ми не все звертаємо увагу. Перша користь жертвенності є та, що гроші йдуть на певну ціль, на піддержку якоїсь української інституції, яка внаслідок гнету ворогів не має спромоги власними силами розвиватися. А друга користь, не менша від першої, є ця, що, даючи жертву на якусь корисну ціль, дотичний громадянин взноситься понад злободенне себе-

ЗВІДОМЛЕННЯ

ПРО МАЕТКОВИЙ СТАН У. Н. СОЮЗУ І ОЦІНКУ ГРАМОТ З КІНЦЕМ 1937 РОКУ, ЯКЕ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ЧЛЕНСТВА ЗГІДНО З ВИМОГАМИ СТЕЙКОВИХ АСЕКУРАЦІЙНИХ ДЕПАРТАМЕНТІВ:

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1937.

	Mortuary Fund	Nat'l Fund and Disability F'd	Orphans Fund	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Balance from Previous Year	\$3,407,236.20	\$84,183.52	\$206,598.37	\$399,019.94	\$392,267.93	\$4,489,305.96
Income from January 1, 1937 to December 31, 1937.						
Membership Fees actually received		5,056.86				5,056.86
Assessments or premiums during first 12 months of membership of which all or an extra percentage is used for expense	390,348.22				112,000.29	502,348.51
All other assessments or premiums	12,969.86	20,227.56		28,265.77	14,988.53	76,451.72
Total received from members	403,318.08	25,284.42		28,265.77	126,988.82	583,857.09
Gross interest on mortgage loans less \$3,230.74 accrued interest on mortgages acquired during the year	52,219.07	1,629.57	6,684.50	9,634.88		70,168.02
Gross interest on bonds \$46,566.45 and dividends on stocks \$99.30, less \$2,957.68 accrued interest on bonds acquired during the year	36,684.70	500.00	2,235.87	3,362.50	925.00	43,708.07
Gross interest on liens and loans on certificates of members	9,938.17					9,938.17
Gross income from deposits in trust companies and banks	1,400.58	92.79	128.13	1,310.00	631.84	3,563.34
Gross income from society's property, including \$4,400.00 for society's occupancy of its own building	130,058.89		7,877.26	9,096.11	7,749.40	154,781.66
Sale of lodge supplies					2,474.00	2,474.00
Orphans Fund						8,008.58
Grants returned to National Fund		290.80				290.80
Returned premium on Fire Insurance					85.48	85.48
Gross profit on sale or maturity of bonds	2,767.81					2,767.81
Total Income	\$ 636,387.30	\$ 27,797.58	\$ 24,934.34	\$ 51,669.26	\$138,854.54	\$ 879,643.02
Amounts carried forward	\$4,043,623.50	\$111,981.10	\$231,532.71	\$450,689.20	\$531,122.47	\$5,368,948.98

	Mortuary Fund	Nat'l Fund and Disability F'd	Orphans Fund	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	\$4,043,623.50	\$111,981.10	\$231,532.71	\$450,689.20	\$531,122.47	\$5,368,948.98

Disbursements from January 1, 1937 to December 31, 1937.

	Mortuary Fund	Nat'l Fund and Disability F'd	Orphans Fund	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Death claims	169,042.74			3,160.00		172,202.74
Permanent disability claims		25,571.00				25,571.00
Surrender values	31,899.34			1,181.47		33,080.81
Dividends to members	15,288.34	932.54		571.00	4,337.73	21,129.61
Orphans Fund			16,127.70			16,127.70
National Fund		6,875.00				6,875.00
Equities transferred to Adult Class				7,530.00		7,530.00
Total benefits paid	216,230.42	33,378.54	16,127.70	12,442.47	4,337.73	282,516.86
Commissions and fees paid to deputies and organizers					13,568.32	13,568.32
Compensation of managers and agents not paid by commission for services in obtaining new insurance				1,669.50	4,954.25	6,623.75
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					9,050.00	9,050.00
Salaries of office employees, No. 10				3,472.74	2,886.40	6,359.14
Medical Examiners' fees \$150.00, Inspection of Risks \$1,952.75					2,102.75	2,102.75
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					3,725.78	3,725.78
Insurance Department fees					311.00	311.00
Rent including \$4,400.00 for society's occupancy of its own building					4,400.00	4,400.00
General office maintenance and expense					562.15	562.15
Advertising, printing and stationery					7,430.70	7,430.70
Postage, express, telegraph and telephone					1,339.76	1,339.76
Lodge supplies					3,726.55	3,726.55
Official publication					43,140.00	43,140.00
Legal expense in litigating claims					110.00	110.00
Other legal expenses	25.30				1,206.25	1,231.55
Furniture and fixtures					1,167.89	1,167.89
Taxes, repairs and other expenses on real estate	78,720.07		4,792.89		5,700.07	89,213.03
Actuary & Statistical Services					3,380.43	3,380.43
Bonds of Supreme Officers					591.40	591.40
Robbery Insurance and Rent of Safe Vault					80.00	80.00
Social Security and Unemployment Taxes					127.72	127.72
Quadrennial Convention Expenses					50,338.12	50,338.12
Gross loss on sale or maturity (b) bonds	190.00					190.00
Gross decrease, by adjustment, in book value (a) Real Estate	47,995.01		2,210.23	900.00	5,000.00	56,112.24
Decrease on F. H. A. insurance mortgages over par	1,411.43					1,411.43
Total Disbursements	\$ 344,572.23	\$33,378.54	\$ 23,137.82	\$ 31,645.54	\$167,798.77	\$ 600,532.90
Balance before transfers	\$3,699,051.27	\$78,602.56	\$208,394.89	\$419,043.66	\$363,323.70	\$4,768,416.08
Increase by transfers					571.50	571.50
Decrease by transfers	571.50					571.50
Balance	\$3,698,479.77	\$78,602.56	\$208,394.89	\$419,043.66	\$363,895.20	\$4,768,416.08

* This transfer results from the exchange of the old N. F. C. Certificates to new American Experience Certificates and is the surrender charge deducted from the reserve in accordance with the By-Laws.

** Expense Fund складається з таких фондів: адміністративного старших членів і дітей, конвенційного й фонду для безпеки інвестицій і смертності.

SUPPLEMENTARY STATEMENT FOR THE YEAR 1937 OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

(Showing detail of Juvenile Fund, Column 4, Pages 2 and 3, of the Financial Statement)

Item No.	Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
I—Balance from Previous Year	293,123.09	105,896.85	399,019.94
II—Income			
2 All other assessments or premiums	19,457.84	8,807.93	28,265.77
12 Gross interest on mortgage loans	7,365.58	2,269.30	9,634.88
14 Gross interest on bonds and stocks less \$443.88	2,465.00	897.50	3,362.50
16 Gross interest on deposits in banks	187.40	1,122.60	1,310.00
18 Gross income from Society's property	7,413.61	1,682.50	9,096.11
39 Total Income	\$ 36,889.43	\$ 14,779.83	\$ 51,669.26
40 Amounts carried forward	\$ 330,012.52	\$ 120,676.68	\$ 450,689.20
III—Disbursements			
1 Death Claims	3,160.00		3,160.00
5 Surrender values	1,181.47		1,181.47
6 Dividends to members	571.00	228.40	799.40
10 Equities transferred to Adult Class	7,530.00		7,530.00
11 Total benefits paid	\$ 12,214.07	\$ 228.40	\$ 12,442.47
14 Compensation of managers and agents, etc.	1,669.50		1,669.50
18 Salaries of office employees	3,472.74		3,472.74
25 Advertising, printing and stationery	1,752.13		1,752.13
26 Postage, express, telegraph and telephone	290.00		290.00
27 Lodge supplies	85.00		85.00
28 Official publication	5,700.00		5,700.00
33 Taxes, repairs and other expenses on real estate	3,406.61	772.81	4,179.42
35 Actuarial and statistical expenses	1,026.56		1,026.56
38 Social Security and Unemployment Taxes	127.72		127.72
43(a) Gross decrease, book value of real estate	900.00		900.00
44 Total Disbursements	\$ 16,520.68	\$ 15,124.86	\$ 31,645.54
49 Balance	\$ 313,491.84	\$ 105,551.82	\$ 419,043.66

DISTRIBUTION OF ASSETS AND LIABILITIES

(in Juvenile Fund, Column 4, Page 5 showing the Mortuary and Expense Funds)

	Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
(a) Total Ledger Assets per "Balance"	\$ 313,491.84	\$ 105,551.82	\$ 419,043.66
(b) Add total interest and rents due and accrued	2,829.12	610.75	3,439.87
(c) Add all other non-ledger assets	49.36	23.25	72.61
(d) Gross Assets	\$ 316,370.32	\$ 106,185.82	\$ 422,556.14
(e) Deduct Assets, not admitted	18,309.49	55*	18,364.94
(f) Total Admitted Assets	\$ 298,060.83	\$ 106,186.37	\$ 404,247.20
(g) Total unpaid claims and other current liabilities	15.78	10.54	26.32
(h) Reserves	40,143.00		40,143.00
(i) Total liabilities and reserves	\$ 40,158.78	\$ 10.54	\$ 40,169.32
(j) Unassigned funds	257,902.05	106,175.83	364,077.88
(k) Total to balance	\$ 298,060.83	\$ 106,186.37	\$ 404,247.20

* Please Note:—This item of 55¢ represents amortized value of bonds over book value in Expense Fund, which is added to Gross Assets.

лений усяких себелюбних ними прикметами й працювати прикмет, то він віддав би безкорисно для якоїсь іншої іншій, а сам сконав би з гоголю. Отож певна частина себелюбних прикмет чоловікові потрібна. Але тільки певна частина.

Попри цю частину себелюбних прикмет людина мусить відзначитися також братоло-

лю для нас, українців, є підмога нашим братам, що кріваляється в жорстокий неволі. Хто відмовляє на ту ціль меншою чи більшою жертви, той дає доказ, що в нього кам'яне серце. І можна бути певним, що те кам'яне серце він виявить не тільки в українських народних цілях, але й у кожній іншій гуманітарній цілі.

Ми даємо датки на вбогих, немічних, на церкву, на різні гуманітарні цілі. Жертвуємо і маємо жертвувати на нашу боротьбу в Америці. Але пам'ятаймо, що в нинішніх часах найвищою гуманітарною ці-

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	\$1,174,208.81
Mortgage Loans on Real Estate, first liens, \$1,390,307.29; other than first liens, \$1,200.00	1,391,507.29
Liens, loans or other credits on certificate of members	490,191.00
Book value of Bonds, \$1,431,776.03; Stocks \$13,285.00	1,445,061.03
Deposits in trust companies and banks not on interest \$144,019.16; on interest \$123,428.76	267,447.92
Total Ledger Assets	4,768,416.08

NON-LEDGER ASSETS

Interest due, \$5,225.52 and accrued, \$11,772.89 on Mortgages	16,998.41
Interest due, \$36,937.38 and accrued, \$7,935.89 on Loans to Certificate holders	44,873.27
Interest accrued on bonds not in default	15,945.43
Interest accrued in Banks	507.38
Rents and interest accrued	1,654.00
Total interest and rents due and accrued	79,948.49
Assessments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge	1,993.58
Printing Plant	19,630.05
Gross Assets	\$4,869,588.20

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	908.59
Book value of bonds over amortized or investment value	18,495.19
Book value of stocks over market value	10,632.60
Interest due and accrued on mortgage loans in default	6,322.43
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	9,288.00
Printing Plant	19,630.05
Book value of mortgage loan other than first lien	1,200.00
Total Admitted Assets	\$4,768,889.34

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	\$ 5,344.80
One death claim incurred in the current year not reported till 1938	1,000.00
Total Claims	\$ 6,344.80
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	5,005.56
Estimated amount due or accrued for taxes	5,204.45
Advance assessments or premiums	3,252.96
Rents from Real Estate paid in advance	954.50
Orphans Fund (in trust for beneficiaries under age)	209,611.86
National Fund (not for insurance purposes)	2,962.05
Reserve for dividends to members	50,000.00
Total Unpaid Claims and Other Current Liabilities	\$ 283,335.88
Reserve for protection of certificate (N. F. C. 4% & American Experience 3½% and Standard Industrial 3½%)	2,498,321.00
Special and contingency reserves	20,000.00
Total Liabilities	\$ 2,801,656.88
Unassigned Funds	1,987,232.46
Total to Balance with Admitted Assets	\$ 4,768,889.34

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1936	31,297	\$21,064,448.80
Benefit certificates written during the year	2,814	1,765,141.05
Benefit certificates revived during the year	1,814	1,358,190.49
Benefit certificates increased during the year		*1,026,860.49
Totals	35,925	\$25,214,580.83
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	4,144	2,788,451.03
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1937	31,781	\$22,426,129.80
Benefit certificates terminated by death during 1937	220	175,868.00
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1937	3,924	2,612,583.03
* This figure represents the increase of death benefit of Class I Certificate to \$500.00.		

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1936	3	\$ 1,679.54
Claims reported during the year	220	175,868.00
Totals	223	\$177,547.54
Claims paid during the year	215	\$172,202.74
Balance	8	\$ 5,344.80
Claims unpaid December 31, 1937	8	\$ 5,344.80

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	Number	Amount
Claims reported during the year	683	\$25,571.00
Totals	683	\$25,571.00
Claims paid during the year	683	\$25,571.00

VALUATION BALANCE SHEET AS OF DECEMBER 31, 1937

as filed with the Illinois Insurance Department

(Including Juvenile Fund)

Total Admitted Assets	\$4,768,889.34
Less—Assets of General and Expense Funds	757,77

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА МОГИЛУ Б. П. О. Е. СИДОРКА.

Вістка, що не стало між живими о. Евстахія Сидоряка, покрила сумом наше громадянство в Сиракузах, Н. Я. І думаю, що всі, де знали покійника, згадують тепер його пам'ять з пошаною.

Покійний о. Сидорак був зразковим священиком-громадянином. Це відішов передчасно в могилу правдивий народний працівник, правдивий український патріот. Ми втратили людину, що вміла стати характером, що вміла зміцнити в наших душах любов до Бога і до свого народу. Завжди милий і лагідний. Завжди схильний потішити в смутку, розрадувати. Всі ми пам'ятаємо добре золоті слова покійника, оті його високо патріотичні реферати, що їх вголосували на наших народних святах в часі 7-літнього побуту в нашій громаді. Пам'ятаємо його мужню постанову в 1900 році, в часі польської „нацифікації“ в Галичині. І те, що він подав тоді до американської преси про кривди, які заподіяла Польща нашому народові в старім краю. На ті слова обзивався був аж сам польський амбасадор, але потім замовк, як одержав відповідей в американській пресі.

І в церковних наших справах поведи́вся покійник завжди достойно й гідно. Завсідни щедро жертвував на край у першу чергу сам, а потім накликав постійно інших до такої жертвенності. Завжди допомагав щиро кожній народній справі, як у Рідному Краю так і тут в Америці. Залишив прекрасну пам'ятку в нашій громаді: започаткував у церкві збірки на фонд місцевої української школи, яка має повстати. В часі свого побуту в громаді зібрав на це поважну суму, і того громада ніколи не забуде.

І не можна не згадати за родину покійника: за дружину, синів і донечку, що також були такого духа, що й покійник. І дай, Боже, щоб залишилися далі такими благородними і патріотичними, як ним був покійний о. Е. Сидорак.

Гаври́л Туркевич, Сиракуз, Н. Я.

Д-Р С. ЧЕРНОВ Європейський спеціаліст.
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години 10-8; неділя 11-2.
Жінка-доктор до обслуговування.
Проміні X & флюороскоп \$2.00

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Святочний концерт.

В неділю, 6-го лютого ц. р., заходами місцевого відділу Союзу Українок відбувся в Рочестері, в новій салі, концерт у честь замученої героїні Ольги Басарабової. В 3 год. попол. зібралась публіка на панакхиду, яку відправив о. В. Турула при участі всіх членів церкви і свідомого громадянства. В часі панакхиди співав хор під проводом дяковчителя М. Сокильського. В церкві в часі панакхиди стояла також символічна могила, прикрашена національними прапорами. По панакхиді всі удались на святочний концерт до великої галі.

Першу концертну точку виконала українська банда під проводом молодого диригента В. Поповича, відігравши український національний гімн. Описавши панакхиду, пані Бігун, офіційно відкрила свято короткою, але ядерною промовою, в якій пригадала життя покійної Ольги Басарабої та її мученичу смерть, яка її постигла в польській тюрмі.

В далішій програмі хор „Боян“ під управою п. М. Сокильського відспівав кілька українських пісень, які публіка нагородила оплесками. Довгу і гарну декламацію власного укладу про героїню Ольгу Басарабову віддекламувала пані Ева Гирула. Нею вона глибоко зворушила публіку і дістала за те рясні оплески. Також гарні були декламації дітей п. Романа Дмитрова, які були вголоснені з чуттям і дуже доброю українською мовою. Дуже милою несподіванкою була гра на піані і спів дружини отця пароха, пані Турули, яка, хоч хора, то проте почувалась до обов'язку своїм виступом пошанувати пам'ять незабутньої героїні.

Головним промовцем був о. Турула. Він представив обширніше трагічне життя Ольги Басарабової, яка своєю характерністю, працею і посвятою стала взірцем для українського жіноцтва. Описавши молодечий хор під управою п. Сокильського відспівав кілька пісень. Хор виявився дуже добре і дістав рясні оплески. Грою на піані пописувалася Катерина Гунька. Сольо „Зійду на гору“ відспівала Катерина Федоришин. У далішій програмі скрипкове сольо відіграли дві сестри: Катерина й Оля Дорофей. Публіка нагородила їх оплесками. З чуттям декламували ученики парохіальної школи: Я. Хомин, М. Мельник і Ванда Віткович. На кінці програми молодечий хор іще раз

відспівав разом з публікою український національний гімн. Предсідання пані Бігун сердечно подякувала всім присутнім і висказала певність, що наша суспільність чимраз більше буде засвоювати собі ті ідеї, якими жила і за яку померла Ольга Басарабо.

За уряд м. в. Союзу Українок: Анастасія Бігун, предс.; Анна Мазурик, секр.; Ева Гирула, касієра.

ВИЗНАЧИВСЯ... НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

Микола Крестинський, бувши першим заступником комсара заграничних справ, Максим Літвінова, а нині один з 21 бувших советських лідерів, призначених Сталіним на розстріл під закидом шпигунства й саботажу, а на ділі за те, що не погоджувався з особистою політикою московського диктатора.

У гостині старша панна питається свого сусіда:

— На кілька літ оцінилиб ви мене?

— Личко маєте, пані, як вісімнадцятилітня дівчинка.

Стара панна всмінулася щасливо, а сусід говорив далі:

— Усміх маєте, пані, як 17-літня дівчина, голос як 14-літній підросток, отже разом 49 літ...

ОФЕРТА № 5. (Лише на цей місяць).
Сказав вчений: „Колі буде Кобзар Шевченка в хаті кожного українця — Україна буде вільна“. Кобзар і Творці Шевченка в 3 томах, тепер ціна лише \$1.00.
Купіть для себе і свого знайомого. Замовлення посилайте: „SURMA“ 317 East 14th Street, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР.
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ЯК МИ ДОПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАСІ

НЬО ЙОРК, Н. Я. На народні цілі.

В неділю, 27 лютого ц. р., відбувся в укр. прав. церкві в Нью Йорку вчашня п. Гриня Михайла, діалогового члена в парохії і в братстві св. Володимира, з панною Даркою Паладию. У часі вчашня за бави, що відбулась в парохіальній салі, гості не забули і за народні цілі та збірли, між собою \$16.25, які виставили через Об'єднання по половині на вивільню боротьбу з Рідну Школу. Зложили по \$1: о. Р. Вєселовський, М. Сєрєбенський, Т. Скульський, Г. Михайлюк, П. Марюк, І. Гудима, І. Лантвіт, М. Сауш, К. Шпак, В. Ясєнська, М. Близняк, по \$0.50: М. Ясєнська, К. Михайлюк, Г. Гарачай, М. Лазюк, І. Мартинюк, М. Дутко, Е. Барановська, О. Давидовський, І. Драган; решта дрібними.

М. Близняк.

АРНОЛД, ПА. З бави на Рідну Школу.

З нагоди 55-літньої річниці уродини, Павла Болдара арнольдське сестрицтво при укр. прав. церкві влаштувало йому 13 лютого ц. р. несподівану баву. Тостмастером був о. Р. Вєселовський. Серед бави і бажань гості не забули і про Рідну Школу та зложили на ту ціль \$8.75, які виставили через Об'єднання. Зложували по \$1: П. Болдара, П. Пасєрник, Е. Пилип, 75 ц.; по \$0.50: І. Ризин, М. Земєдєх, І. Диркач, В. Сокиа, А. Лобур, Т. Колодій, О. Ісачиниш, П. Зорина, І. Сорока, І. Лобур, П. Зайнський; Кєня Попович 53 ц.

Лєля Ризин.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. На Рідну Школу.

Український Жіночий Уклад. Дем. Клоуб з Перт Амбой уладив 13-го січня ц. р. в Українській Народній Домі ввечір прощання старого року. На той ввечір зійшлося чимало членів і членів укр. Америк. Дем. Клоубу, а також гостей. Предсідання Жіночого Клоубу, Марія Маслій, відкрила ввечір молитвою „Отче наш“. А заки присутні приступили до споживання ввечір, яку приготували жінки на переважно прикрашених столах, за традицією наших батьків відколювано коладу „Бог предвизначив“.

Хоч є не раз за те річні закиди, то члени і членки обидвох вище згаданих клоубів почувались християнами і не забувають та не стидяться традиції прапрадіда. Ввечір перепітали річними нашими коладами та промовами.

Іван Ходань, предс. чоловічого Клоубу, покликав до слова отця громадян: І. Гєлєт, А. Пашина, В. Дзюбака, В. Яричєвського, А. Яричєвського, Василя Космину (ст.), Т. Пизака, П. Маніка та В. Дригича. В. Дригич у своїй промові не забув згадати про Рідну Школу, яку наші відвічні вороги стараються змести з лиця землі, і про св. присутніх зложити на ціль Рідної Школи хочби найменшу жертву. Збіркові зложили по \$1: В. Дригича; по \$0.50: В. Космина (ст.), Т. Гєрєфєнко; по 25 ц.: В. Пашина, О. Пєрєтєк, І. Чиник, І. Чабрак, Т. Пизак, А. Яричєвський, Н. Марків, Л. Дєшиниш, А. Мєшєков, З. Сова; решта дрібними датами. Разом \$7.25. З каси жіночого Клоубу доложено \$2.75, отже загальна сума була \$10, котру виставило через Об'єднання до Рідного Краю на Рідну Школу.

Т. Пизак.

МЕНВІЛ, Р. АП. Коляда 11-го відділу МУН.

Колядували члени відділу. Зложили по \$1: Український Громадянський Клоуб, П. Кулик, Ю. Яєнчук, І. Залозрожий, П. Гринчук, по \$0.50: М. Намак, Ю. Буряк, О. Намак, І. Топорівський, Т. Намак, А. Іванова-Шєнчук, С. Шєвчук, Т. Зєхоник, М. Ієвєнський, М. Савицький, М. Якубів, П. Павлішин, А. Яєнович, П. Тиняк; по 25 ц.: М. Кьован, М. Яєнчук, Л. Лєчє. Разом \$12.75.

НЬО ЙОРК, Н. Я. На вивільню боротьбу.
Центральний Комітет Українських Національних Організацій в Нью Йорку переслав через центральну уряду ОДВУ \$50 на вивільню боротьбу, як чистий дохід з святочної академії, присвяченої 22-му січневі 1919 року.

БРІДЖТОН, Н. ДЖ. На Народню Лічницю.

Товариство „Запорозька Січ“, віт. 347 V. N. Союзу, внаслідуювало з каси, згідно з ухвалою місячних зборів, \$25 на „Народню Лічницю“ у Львові.

Г. Тиняк, секр.

БОЛШЕВИЦЬКИЙ ГОЛОВАЧ, КОТРОМУ ГРОЗИТЬ РОЗСТРІЛ.

Алексей І. Риков, бувши прем'єром більшовицького уряду, нині поставлений Сталіним на суд як обвинувачений за різні злочини, за котрі уряд домагається на нього присуду смерті. Сталінівський прокуратор каже, що Риков був причетний до заговору на життя „самого“ Сталіна.

WPA НАПРАВЛЯЄ СТАТУЮ СВОБОДИ

Звиш п'ятдесят років величала зелена богиня Свободи витала кожного мандрівника, котрий приїздив в Америку дорогою через ньюйорську пристань.

Коли 1886 року покладено статую на острові Бєдло, — цей дарунок французького народу для вшанування високих ідей, які зродились у свободній Америці — вона була блискуча та ясна, наче новий мідяний цент. Камінний і бетонний фундамент, на котрім вона спочивала, був сильний і кріпкий. Її зверхні рами з сталі були свіжо помальовані для охорони від ржавіння. Землю кругом фундаменту піднесено для надання показного виду.

Відтоді пів століття минуло. 1936 року богиня була таксама живою духом, як 1906 р. Але її краса почала бліднути. П'ятдесят років вона боролася з сильними вітрами та напругами солоної води Ньюйорського заливу, мокла під

час літніх злив і зимових заверюх та снігових; виставлена на осаді диму і сажі з кожин фабрик і кораблів, її мідяно-блискуча одіж перемінялась у темно-зелену краску, фундамент захитався, а скляні плити у її величезній похідній потовклились. Понижились хідники на її підніжжі. Була небезпека, що згодом статуя може завалитись.

Щоби привести її до порядку, Адміністрація Поступу Праці звернулася для цієї цілі до залогов робітників. Ці люди, це майстри за своїм фахом, а саме: муляри, каменярі, малярі, ковалі, робітники шляхів: їх узав'язав WPA з допомогового списку міста Нью Йорку. Вони встали за свої обов'язки з знаннями, здобутими довгими дослідженнями.

Помрачену зелено-мідяну оболонку статуй не стерто, бо таке покриття це окис, що, відмінно як ржа на сталі, хоронить метал зверху. Однак крім того богиню мито і чищено з середини і зовні, а її послаблені чи поломані частини направлено або заступлено новими.

Найбільша праця коло статуї це малювання її середини. За п'ятдесят років, відколи вона стоїть у Ньюйорській затоці, її середину малювано дванадцять разів. Тепер уся ту фарбу випалено. Всі балки і підпори покриті цинковою червоною фарбою, а отісля цілу середину покрито алюміною фарбою.

Побудовано нові сходи низу на камінні підвищення, прикріплено сходову клітку, що веде догори на обсерваторську вежу; зміцнено рами, котрі роками було закриті перед відвідувачами через ослаблені підпори, змінено електричну лямпу на п'ятдесят тисяч вольт, що з похідним світлом вказує дорогу кораблям і літакам, та зложено нові шибиди до самої похідни.

Каменярі занялись поправкою підніжжя. Увесь старий бетон зпоміж каміння викинено і всі спонення заповнено свіжим бетоном. Місце кругом стіп богині обложено дорогою бордюром бляхою, щоб дош не затікав у середину фундаменту, та вкінці всю землю довкола статуї виправлено, а саме збудовано нові хідники, насаджено деревини й обсаджено живим плетом, а також покладено більше лавок для вжитку оглядачів.

Праці ще не скінчено, але на весну малий острів Бєдло безперечно буде місцем краси в Ньюйорськєм заливі, а його слава статуя зможе сміло поростати багато років, держачи вгору світло як символ американської свободи.

Пошування Осіб

ШУКАЮ жєнщини, що називаєтьсє Анна Дозжєк або Доззєк. Кьїмєдє жєлє в Лїтєл Фєлз, Нє Йєрк, а потїм вїхалє до Нє Йєрк, кє жє, прєшчє її згєлєсїтєсє як нєйкєршє на адрєс: LUKA FARION, 12 Rankin St., Newark, N. J.

Шукають людей до праці

ДЯКОВЧИТЕЛЯ пошукує українська гр. кат. па. рожє св. Пєтєр і Павєл в Кєтєвє, Н. Я. Вїмєгє: добрий гєлєс, умїєнє управлєтї церковним хором, провїдєтї науку в українській лїтєрєтурї, уряджуватї аматорські прєдставлєнїє її концерти. Послє до обїєктє від 1. кїтїня. Платїє пїсє умови. Згєлєсїтєсє на адрєс: Rev. M. LYSIAK, 198 Ontario Street, Cohoes, N. Y.

Бизнесові Нагоди

ФАРМИ • ФАРМИ • ФАРМИ
нїєнє кращє забєзпєчєнє, нїє гєтїєвє. Тєпєр порє купуватї фарми. Лє гєлєвє за добрє фармє, або дом на сєлї, прєшчє гєлєсїтєсє скєрє, а в кожєму вїшлє дарєм кєтєльє фарми рїжєного рєлєу.
MICHAEL GELLNER, RINGOES, N. J.

ВЗОРІ

Український Погребник.
Занймаєсь похоронами в БОСТОНІ, МАСС., і ОКОЛИЦІ. Обслуга скоро і чєстє.

UKRAINIAN BAZAAR, 87 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ВОЛОДИМИР БОЙКО

Український Погребник.
Занймаєсь похоронами в БОСТОНІ, МАСС., і ОКОЛИЦІ. Обслуга скоро і чєстє.

WALTER V. BOYKO, 40 LEVERETT STREET, BOSTON, MASS. Telephone: Capitol 5461.

МИРОН ЛИТВИН

Український Погребник.
Бєз рїкїтїєнє, як далєко позє Нєйєркєм. Врєзї потрєбє тєлєфєнуйтє до нас. Обслуга шїрє її чєстє. — Офісє: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

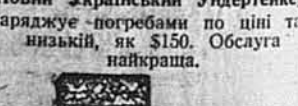

Занймаєсь похоронами в БРОКЛІНІ, БРОУКЛІНІ, НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 797 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удєрєтєйкєр зарєждє погєрєбє по цїнє так нїзькїє, як \$150. Обслуга нєйкєршє.

JOHN BUNKO, Licensed Undertaker & Embalmer, 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified Funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-8088

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „СВОБОДА“.

Три остали члєни гуртє, сєбє-тє Дєйєн, Тїбє і Брєвн, пєстїєлєсє далї в дєрєгу, в нєпрєямї нївїдємєї цїлї, якє мєглє врєтєуватї її, або зєпрєвєдїтї у бєзвїстї. Та вєсєтєкї вєнї їшлї, бє стєятї на мїсцї нє бєлє змїслє. А за нїмї слїдєкуєвє увєсь чєс пїдстєпнїй кєвєру. Нєчє кїт пїдкєрєдєвєсє вїч нєрєз до нїх дєжє блїзькє, нє спєсєкуєчї нї на хвїлє свє-тїх очєй з Дєйєн.

Та в тєй чєс, кєдї жєрстє-кїй кєвєру гєстїрєв свєї зубї на дєружїну Тєрєзнє, сам Тєрєзнє, здєдєтьсє, бєв бєзрєднїй, щєб її пємєгтї. Нєкїмє нїєкє мєглє сєбї прїгєдєтї мїсцє, дє вєнє здїбєлє лїстє. Вкїнїч Тєрєзнє пєпєвє на пєлє: вїч скєзєв Нєкїмї, щєб вєнє прєбувєлє пєпєрєвєдїтї їєгє в тїм нєпрєямку, в якїм вєнє здїбєлє лїстє. Нєкїмє рєдє згєдєлєсє.

Тєрєзнє дав прїєкєз вєзїрєм їтї далї в стєрєну осєлї кєвєру. Кєлїбє однєчє вєнї нєтрєпїлї на пєрєшкєдї, тє хєй тєдї зєждєтє на нєгє. Вїч сам пєстїєвєсє в нєтрї за Нєкїмє. Дївнїм дївєм Нєкїмї бєлє далєкє лєкшє здїбєтї шлєх до тєгє мїсцє, дє зє свєїм тєвєрїстєвєм пєчувєлє Дєйєн, нїєкє рєзкєзєтї Тєрєзнєвї, дє вєнє знєхєдїлєсє.

Пє недєвгємєу чєсї Тєрєзнєвї вєдєлєсє вїдшєукєтї бєжєнє мїсцє. Вїбїрєєчї нєпрєямєк, вїч з цїлєї сїлї кїнєувєсє в нєтрї. Щє мєжє нїкєлї в жїтїї вїч нє бєвє у тєкумє пєспїху як тєпєр. Вїч бєвєсє, щєб їєгє Дєйєн нє стєлєсє чєгє злєгє. Тє, щє вїч сам нєрєжєвєсє кожнєї сєкєндї на нєбєзпєку, нє вєхєдїлє в рєхєбє. В пєспїху вїч зєвсїм зєбувєв прє сєбє.